

Kiris-nebã vum la b tuoma tigissã na-këndr not-rãmbã

TUULG RASEM A 2-8

D SĒN BĀNG BIIBLĀ KARENG PUGĒ | SINGRE 22-23

“Wĕnnaam maka a Abrahaam”

Singre 22:1, 2; w12 1/1 23 4-6

Bõe yǐng tǐ Wĕnnaam kos a Abrahaam t’a rǐk a Biigã n ku maoongo?

A Zeova ra yeela a Abrahaam yaa: “M bōos tǐ f peeg f biig a Izaak sĕn yaa fo bi-yend f sĕn nong wusgã, . . . n tǐ ku-a n maan maoong sĕn yōogd bugum.” (Singre 22:2, MN) A Zeova yeela a Abrahaam t’a Izaak yaa a ‘bi-yend a sĕn nong wusgo.’ A Zeova ra mii a Abrahaam sĕn nong a Izaak to-to wã. A ra mii yĕ mengã sĕn nong a Biig a Zeezi to-to wã me. A nong-a-la hal wusgo. Naor a yĭib la a pa saasĕ n gom a Zeezi yelle, n yeel yaa: “Mam Bi-ribla, mam sĕn nong a soabã.”—Mark 1:11; 9:7.

Tĕeg-y me t’a Zeova sĕn wa n na n kos a Abrahaam t’a rǐk a biigã n ku maoongã, a yeel-a lame yaa: “M bōos.” Biibl-mit a yembr yeelame tǐ Wĕnnaam sĕn pud gom-bil-kãngã wilgdame t’a “mii bũmb ning a sĕn kotã yōod sĕn ta zĭig ninga.” Tags-y n ges-y Wĕnnaam sĕn kos bũmb ningã sĕn tog n sãam a Abrahaam sũur to-to. Tags-y n ges-y me a Zeova sũur sĕn sãam to-to, a sĕn da ne a Bi-nongrã sĕn namsde, n wa baas n ki wã. Sãmbg kae tǐ yell zǐ n sãam a Zeova sũur n ta woto, la yell kōn tol n le sãam a sũur woto ye.

Yaa sǐd t’a Zeova sĕn kos a Abrahaam bũmb ningã tōe n linga tōndo, la ytta sōma tǐ d tĕeg t’a Zeova pa bas a Abrahaam sĕn maand sǐd ne-a wã, t’a ku a biigã ye. A pa bas t’a Abrahaam paam sũ-sãang ning roagd sĕn tōe n paam a biig kaalem yǐngã ye. La a Zeova

pa ‘bas a meng Biigã’ t’a pōs ye. A rǐk-a lame n ‘kō tōnd fãa yǐngã.’ (Rom dãm̃bã 8:32) Bõe yǐng t’a Zeova mengã sak n na n yã toog a woto? Yaa sĕn na yǐl tǐ tōnd “tōog n paam vum.” (1 Zã 4:9) Woto pa tĕegd tōnd tǐ Wĕnnaam nonga tōnd hal wusg sǐda? Pa kǐt tǐ tōnd me rat n wilg tǐ d nong-a lame sǐda?

Singre 22:9-12, 15-18; w12 10/1 24 s. a 6 Sak-y Wĕnnaam, n paam n dǐ a pulemsã nafa

6 Wĕnnaam a Zeova sã n pulem ninsaalbã sĕn pa zems zãngã bũmbu, a mi n wĕename, sĕn na yǐl tǐ b bas b yam tǐ na n pidsame. Wala makre, Ezekǐell 17:16 yeelame tǐ “Zusoab a Wĕnnaam wĕena ne b menga.” Biiblã pugĕ, sĕn yǐld naor 40 la b gom a Zeova sĕn wĕen yelle. Nebã wusg sĕn mi yaa Wĕnnaam sĕn pulem a Abrahaam bũmb ning n wĕenã. A Zeova maana kaool toor-toor ne a Abrahaam. Kaool kãens kǐtame t’a Abrahaam bãng tǐ yageng ning a Zeova sĕn pulmã na n yĭi yĕ yagensã suka, la tǐ na n tũu ne a biig a Izaak. (Sing. 12:1-3, 7; 13:14-17; 15:5, 18; 21:12) A Zeova wa n maka a Abrahaam tĕebã, n yeel t’a rǐk a bi-nongrã n maan maoong n kō yĕ. A Abrahaam sakame. La a sĕn wa n dat n ku a Izaakã, Wĕnnaam tuma malek t’a yeel-a t’a ra ku-a ye. Rĕ poore, Wĕnnaam yeel-a-la woto: “Mam wĕenda ne m meng tǐ fo sĕn maan woto n ka mong maam f biigã sĕn yaa f bi-yendã, mam na n ninga f zug bark wusgo. La mam na n paasa f yagensã tǐ b yǐ wusg wa ãds sĕn be saasĕ, la wa bĩisr sĕn be ko-kãsengã noore. La fo yagensã na n tōoga b bĕebã tĕnse. La yaa fo yagensã yǐng la dũniyã buud fãa na n paam barka, fo sĕn sak mam noorã yǐnga.”—Sing. 22:1-3, 9-12, 15-18.

D bugs Wënnam Gomdā zug neere:

Singre 22:5; w16.02 11 s. 13

A Zeova bool-a lame t'a "zoa"

¹³Nand t'a Abrahaam loog n bas a tum-tumbā, a yeel-b-la woto: 'Bi yāmb pa ka ne bōangā, ti *maam ne bi-bugā* na n kēnga tāngā zug n ti puus Wënnam la *d lebg n wa paam yāmba*.' (Sing. 22:5) Bōe yīng t'a Abrahaam yeel woto? A ra miime t'a na n ti rika a Izaak n ku maoongo. Woto wā, a sēn yeel ti yē ne a Izaak na n lebg n waame wā, a yaga ziri bi? Ayo. Biiblā wilgame t'a Abrahaam da kisa sīd t'a Zeova tōe n vuuga a Izaake. (**Karm-y Ebre-rāmb 11:19.**) A pa yīm ti baa yē ne a Saara sēn da kuul wusgā, a Zeova maana yel-solemd ti b paam biig ye. (Ebre. 11:11, 12, 18) Rēnd a bāngame ti būmb kae a Zeova sēn pa tōe n maan ye. A ra pa mi yelā sēn na n baas to-to bararā ye. La a ra kisa sīd ti baa yē sā n ku a biigā, a Zeova na n vuug-a lame t'a pulemsā fāa tōog n pidsi. Sīd pa zaalem la b sēn boond a Abrahaam ti 'neb nins fāa sēn tēdā ba' wā ye.

Singre 22:12; it-2 642 2-3

Reng n bāng būmb sēn na n wa, Wēnd pulengo

Wënnam yākda būmb nins a sēn dat n pīnd n bāngā. Baa Wënnam sēn pa pulemd būmb ning fāa sēn na n paam nedā, a yākda būmb nins a sēn dat n pīnd n bāngā. La a maandame ti zemsd ne a noyā sēn yaa tīrsā, la ne būmb nins a sēn vēneg yē mengā zug ti be a Gomdā pugē wā. Verse-rāmb wusg wilgdame ti Wënnam mi n deng feesa yell n wum a vuugā sōma, n yaool n yāk a sēn na n maanegā. Woto wilgdame t'a pa pulemd būmb sēn na n paam ned ye.

Singr 11:5-8 wā wilgdame ti Wënnam gesa tēngā zugu, n na n bāng būmb nins sēn maand Babellā, la t'a yāka a sēn na n

maan n gudg tuumd ning b sēn da tumd Babell ti pa segdā. Sodom ne Gomoor nebā wēnemā sēn paam pāngā poore, a Zeova yeela a Abrahaam t'a na n bao n bānga (ne a malegsā maasem) 'b sā n sīd maanda wa b sēn gomd t'a wumdē wā. La t'a na n bānga *sā n yaa sīda* wall ka sīda.' (Sing. 18:20-22; 19:1) Wënnam ra yeelame ti yē 'bānga a Abrahaam,' la a Abrahaam sēn mak n na n ku a Izaak n maan maoongā poore, a Zeova yeelame yaa: '*Mam miime moasā*, ti fo zoeta Wënnam. Fo sēn ka zāgs ti f ka na n dīk f bi-riblā sēn yaa fo bi-yēnda n kō maamā yīnga.'—Sing. 18:19, *MN*; 22:11, 12; Nee. 9:7, 8; Gal. 4:9.

TOULG RASEM A 9-15

D SĒN BĀNG BIIBLĀ KARENG PUGĒ | SINGRE 24

"B baoo pag n kō a Izaake"

Singre 24:2-4, *MN*; wp16.3 14 3

"M sakame n na tū-a"

A Abrahaam kitame t'a Eliezēer wēen t'a kōn bao pag Kanaā pagbā suk n kō a Izaak ye. Bōe yīnga? Bala Kanaā nebā ra pa tūud a Zeova, b leb n da pa waoogd-a me ye. A Abrahaam ra miime t'a Zeova yāka wakat n na n subg nin-kāensā b tuum-wēnsā yīnga. A Abrahaam ra pa rat t'a biig a Izaak a sēn nong wusgā lagem nin-kāensā, la a tum b tuum-wēnsā me ye. Sēn paase, a ra miime ti Wënnam ra na n tūu ne a biig a Izaak n pids a sēn pulem būmb ninsā.—Singre 15:16; 17:19; 24:2-4.

Singre 24:11-15; wp16.3 14 4

"M sakame n na tū-a"

A Eliezēer yeela a gāag-soben-dāmbā ti yē sēn ta bulgā sēn pē Harā wā, a puusa Wënnam a Zeova. A kosa a Zeova t'a yāk pug-sad ning sēn na n yi a Izaak pagā. Wān

to? A kosa a Zeova t'a kit ti pug-sad ning yē sēn dat t'a yi a Izaak pagā wa bulgē wā. A paasame t'a sā n kos pug-sadā koom n na n yū, a segd n saka ne yamleoog n kō-a, la a sak n yūnug a yugma wā me. (Singre 24:12-14) Ānda soab n wa bulgē wā, n sīd maan woto kepi? Yaa a Rebeka! Mams-y n ges-y a sūurā sēn tog n yi noog to-to, a sā n woma a Eliezeēr sēn wa n gomd ne a roagdbā n togsd-b kibarā!

Singre 24:58, 67; wp16.3 14 6-7
“M sakame n na tū-a”

Semen a wān sēn deng rē, a Eliezeēr ra yeela a Abrahaam ti 'tōeeme, ti pagā ka sak n na n tū-a n wa ye.' A Abrahaam ra leok-a lame yaa: “Wēeneg ninga mam sēn kit ti fo wēenā taal ka na n zīnd fo zug ye.” (Singre 24:39, 41) A Betuwell zakē wā me, b ra ratame ti pug-sadā me togs a sēn date. A Eliezeēr sūur da nooma wusg yellā sēn baas neerā yīnga. Rē n so ti vēkembeoogā bala, a kos n na n tall a Rebeka n lebg n leb tao-tao. La a Rebeka roagdbā ra ratame t'a Rebeka pa ne-b n maan rasem piig bi sēn yūd rē. Ad b sēn yāk yam n na n welg yellā to-to: “Bi d bool pug-sadā meng n sok n gese.”—Singre 24:57.

Ad a Rebeka sēn da segd n yāk yam ningā pa nana ye. Bōe la a na n yeele? Rē yīnga, a na n yāba ne a ba wā la a kēem-bi-riblā, n kos ti b ra bas ti b tall-a n kēng tēng a sēn pa mi bi? Bi a na n gesame ti yelā sēn yi to-to wā wilgda vēeneg ti yaa a Zeova nugu, la t'a sēn paam n naagā yaa zu-zēkre? A sēn leok to-to wā wilgda a tagsg sēn sīd yaa a soab ne yel-kānga sēn ling-a, la sēn na n wa ne toeeng meng-meng a vumā pugē. A yeelame bal yaa: “M sakame n na n tū-a.”—Singre 24:58, MN.

D bugs Wēennaam Gomdā zug neere:

Singre 24:19, 20; wp16.3 12-13
“M sakame n na tū-a”

Daar a ye zaabre, a Rebeka sēn pids a yuurā koom n sa, nin-kēem n wudg n seg-a. Nin-kēemā yeel-a lame yaa: “Mam kotame ti f kō-m f yuurā koom bilf ti m yū.” Nin-kēemā sēn kos-a būmb ningā ra pa toogo, rē me a kosa ne waoogre! A Rebeka ra neeme ti raoā yii zī-zargē. Rē n so t'a sik a yuurā tao-tao, n pudg koom sēn maase, n kō raoā t'a yū ti seke. A gūus n gesame ti raoā tara yugma piig sēn da gāe yambē, la ti rūmsā koglg pa ning koom ye. A ra neeme ti raoā maag a yīng n get-a, t'a ra rat n sōng-a wa a sēn tōe teka. Rē n so t'a yeel yaa: “Mam na wii koomā n yūnug yāmb yugma wā me hal ti b yū n tige.”—Singre 24:17-19.

A Rebeka pa yeel bal t'a na n yūnuga yugma piigā ye. A yeelame t'a na n yūnug-b-la hal ti b tige. Ko-yūud meng-meng sā n tar yugemde, a tōe n yūu koom sēn yūd litr 95. Sā n mikame ti ko-yūud meng-meng n tar yugma piigā, a Rebeka ra na n wii koomā n kaoos lēer-dāmba. La wōnda yugma wā ko-yūudā ra pa woto ye. A Rebeka sēn wa n sak n na n yūnug-bā, a ra miime rē bi? Ayo. A ra rata ne a sūur fāa n modg wa a sēn tōe teka, n maan nin-kēemā sāando. Nin-kēemā maaga a yīng n get-a, t'a kēnd n pidsd a yuurā koom, n lebgd n wat n kiigd koglgā pugē.—Singre 24:20, 21.

wp16.3 13, vēnegrā
“M sakame n na tū-a”

Ra zoe n yaa zaabre. Kibarā pugē, b pa wilg zīig baa a ye t'a Rebeka paa bulgē wā n kaoos wusg ye. B pa wilg me t'a sēn wa n se wā, a zakā rāmb ra gōeeme, wall ti b tuma ned t'a ti ges bōe yīng t'a kaoosd woto ye.

Singre 24:65; wp16.3 15 3
“M sakame n na tū-a”

Tarē-n-tarē, daar ning yell d sēn gom sōsgā sungrē wā wa n taame. B sēn wa n pasgd Negēevā, rē ti zīigā sunga sobgre. A Rebeka

zēka a nengā n yā rao sēn kēnd n segd bāmba. Wōnda raoā ra bugsdame. Kibarā pugē, b yeelame t’a Rebeka “yika yugemdā zug n sigi.” Tōe meng t’a pa bas ti yugemdā gāand t’a yaool n sig ye. A soka tum-tumdā ti yaa “yēnē dao la sēn kēnd n segd bāmbā.” A sēn bāng ti yaa Izaakā, a rika a peendā n pil a nengā. (Singre 24:62-65) Bōe yīnga? Yaa vēeneg t’a sēn maan woto wā wilgdame t’a waoogda raoā sēn na n wa lebg a sūdā. Rūdā-rūdā, neb kēer tōe n getame ti manesem a woto pa le tar yōod ye. La pagbā ne rapā fāa tōe n dika a Rebeka togs-n-taare, n tall sik-m-menga. Sūd me, ānd n be tōnd sukā n pa segd n busd sik-m-menga?

TOULG RASEM 16-22

D SĒN BĀNG BIIBLĀ KARENG PUGĒ | SINGRE 25-26

“A Ezayu koosa a bi-kāsen-puūrā”

Singre 25:27, 28; it-1 1224

A Zakoob

A Zakoob ne a Ezayu sukā, yaa a Ezayu n da yaa b ba wā bi-nongre. A Ezayu ra yaa tāoosa, n nong n gōod weoogē. La a Zakoob yē ra yaa “ned sēn zī su [ebre wā., *tam*], n vī fu-rot puse,” n pa nong gōobo, ned b sēn da tōe n teeg zakā tuumā wēngē. Yē la b ma wā ra nong n yūda. (Sing. 25:27, 28) B puda ebre gom-bil ning sēn yaa *tammā* zīis a taaba, n gom neb nins sēn ta Wēnnaam yamā yelle. Wala makre, b yeelame ti “nin-kuudb kisa pu-peen-neda,” la a Zeova pulmame ti ‘pu-peen-ned’ beoog na n yu neere. (Yel. 29:10; Yun. 37:37) A Zoob ra yaa “burkīna [ebre wā., *tam*], n yaa nin-turga.”—Zoob 1:1, 8; 2:3.

Singre 25:29, 30, 31-34; w19.02 16 s. 11; it-2 637

Bōe yīng ti d tog n wilgd d sū-noog ne bōn-sōma wā d taabā sēn maandā?

¹¹ Boko, neb n pa wilg ti b sūur nooma ne būmb Wēnnaam sēn maane, wall b taabā sēn maane. Wala makre, **a Ezayu**. Baa ne a sēn paam t’a roagdbā ra yaa neb sēn nong a Zeova la b waoogd-a wā, a pa wilg t’a sūur nooma ne Wēnnaam bark toor-toorā ye. Bōe la a maan ti wilg rē vēenega? Ad Ebre-rāmb 12:16 (*MN*) sēn yete: “Gūus-y me ti ned ra zīnd yāmb sukā n yaa yoaada, wall ned sēn pa nand būmb nins sēn yaa Wēnnaam dēndā wa a Ezayu sēn tek a kāsengā ne rubā ye.” A saka nana-nana n koos a kāsengā ne a yao a Zakoobe, n deeg beng ne laag n dī vugr bala. (Sing. 25:30-34) A wa n maanda a bāngē, la rē ti zoe n wilgame t’a pa nand bark nins a sēn da tarā ye. A sēn wa n mik t’a pa paam bark ning bi-kāseng sēn da segd ne wā, a ra pa tar buum n na n zab ye.

Bi-kāsengā

Hal pīnd wēndē, zak pugē, bi-ribi-kāsengā ra tara ziir n yūd kamb a taabā. Naoor wusg me, a ba wā kūum poore, yē n lebgd zakā soaba. Yē rogem-puūrā ra yaa biig fāa rēnd naoor a yiibu (Tōo. 21:17) A Ruben zīnda a Zozef sēegē ti b na n dī, a sēn yaa bi-kāsengā yīnga. (Sing. 43:33) La Biiblā pugē, b sā n na n sōdg ned kamba, pa wakat fāa la b singd ne bi-kāsengā ye. Naoor wusgo, b singda ne biig ning yuur sēn yī, wall sēn maan-a sūd ne a Zeova wā.—Sing. 6:10; 1 Kib. 1:28; ges-y Sing. 11:26, 32; 12:4, ges-y DROIT D’ÂÎNESSE, HÉRITAGE.

D bugs Wēnnaam Gomdā zug neere:

Singre 25:31-34, Ebre-rāmbā 12:16; w17.12 15 s. a 5-7

Karemdbā sogsgo

Bī d gom Ebre-rāmb 12:16 yell yesa. Ad b sēn yeel be: “Bī y mao ti ned baa a yembr da yī tuum-dēgd soaba, wall ned sēn paoogd neb wa a Ezayu sēn dīk a kāosengā n tek ne rub a yembr tāa wā ye.” Bōe yīng ti b yeel woto?

Pa Mesi wā yaab-rāmbā roog yell la tum-tumd a Poll ra gomd ye. A ra rat n sagla kiris-nebā ti b mao ti b “naoā tū so-turse.” Bala, rē n da na n kūt ti b ned baa a ye ra wa “mong a meng Wēnnaam barkā ye.” Buko, yel-beed a woto ra tōe n paama kiris-neda. Wala makre, a sā n pa tōog n yōk a menga, n yo. (Ebre. 12:12-16) Kiris-ned sā n yo, a maana wa a Ezayu sēn wilg t’a “ka pēgd Wēnd kūuna,” la ti yaa būmb nins yōod sēn ka waoogā n pak-a wā.

A Ezayu rāmb wakatē wā, zak soab ra tara sor n na n ku maand a zakā rāmb yīnga. (Sung. 8:20, 21; 12:7, 8; Zoob 1:4, 5) Tōe t’a Ezayu meng ra mi n paam n maana a buudu. La sēn da yaa a yīngā raab n pak-a wā, a sak n na n teka rē fāa n deeg bēng n di vugr bala. Tōe ti yaa a sēn da rat n gil namsg ning b sēn da pīnd n togs t’a Abrahaam yagensā na n paamame wā. (Sung. 15:13) A sēn kē kāadem ne bu-zēms kom-pugli ti yi sū-toog n kō a roagdbā wilgdame t’a sūd ra pa nand sēn tar yōod Wēnnaam nifē wā ye. (Sung. 26:34, 35) A Zakoob yē maaga a yīng n wa paam pag sēn tūud Wēnnaam sūd-sūdā.—Sung. 28:6, 7; 29:10-12, 18.

Sungre 26:7; it-2 255 6 Zirē-beedo

Biiblā pugē, b gudga zirē-beedo. Lapa rat n yeel ti ned sā n dat n bāng būmb a sēn pa tar sor n bānge, yaa tūle ti d vēneg fāa n togs-a ye. A Zeezi Kirist ra yeelame yaa: “Da rik-y bōn-sōma n kō baase, la y ra rik y kīndi n lob kurkuy taor ti b wa tab ne b nao, la b lēeg n pogl-y ye.” (Mat. 7:6) Yaa rē n so ti sasa ninga, a Zeezi sā n da ges t’a sā n togs gomd zānga, wall a sā n leok sokr vēnega, tōe n waa ne yelle, a yōkda a menga. (Mat. 15:1-6; 21:23-27; Zā 7:3-10) Vēnega, yaa woto me la a Abrahaam, a Izaak, a Rahaab la a Eliize maan-yā. B yeela būmb n tudg neb sēn da pa

tūud a Zeova, wall b pa togs-b sūdā fāa ye. —Sung. 12:10-19; Zoz. 2:1-6; Zak 2:25; 2 Rīm 6:11-23.

TUULG RASEM 23-29

D SĒN BĀNG BIIBLĀ KARENG PUGĒ | SINGRE 27-28

“ A Zakoob paama bark ning a sēn da tog n paamā ”

Sungre 27:6-10; w04 15/4 11 4-5

A Rebeka: Pag sēn da sakd Wēnnaam, la sēn tar raodo

Biiblā pugē, b pa wilg zīig baa a ye a Izaak sā n da miime t’a Ezayu na n lebga a Zakoob tum-tumd ye. Sēn yaa a soab fāa, a Rebeka ra miime ti yaa a Zakoob n tog n paam bark ning bi-kāseng sēn tog n paamā. A Zakoob mengā ra mii rē. A Rebeka wa n wuma a Izaak sēn yeel a Ezayu t’a sā n ti bao weoogē nemd n segl rub n kō-a, a na n ning-a-la barka. A Rebeka maana būmb tao-tao. Yēesem ning a sēn da tar a bi-bulmē wā pa sa ye. A yeela a Zakoob t’a kēng n ti bao bu-poal a yiib n tall n wa kō-a, t’a na n segl rub a sūdā sēn nonge, n kō-a. Rē poore, a Zakoob segd maana wa yē la a Ezayu, n tōog n paam t’a ba wā ning-a barka. A Zakoob zāgsame. A ra yēesda a ba wā na wa n bāng a sūlmā, n kāab-a kāab-wēnga. La a Rebeka kell n pēdg-a lame. A yeel-a lame yaa: “M biiga, bi kāab-wēng-kāng lūi mam zugu.” Rē poore, a segla rubā, n yelg a Zakoob a kēemā fut la a maan sēn na yil t’a ba wā ra bāng-a ye. Rē poore, a tum-a-la a sūdā nengē.—Sungre 27:1-17.

B pa bilg a Rebeka sēn maan woto wā vōor ye. Neb wusg ningda a Rebeka taal a sēn maan woto wā yīnga. La Biiblā pugē, b pa ningd-a taal ye. A Izaak me sēn wa n bāng ti yaa a Zakoob la a sēn ning barkā, a pa ning a Rebeka taal ye. A pud n ninga a Zakoob bark

n paase. (Sungre 27:29; 28:3, 4) A Rebeka ra mii a Zeova sēn pīnd n togs a kom-dibli wā zugā. Rē n so t'a maan būmb sēn na yul t'a Zakoob paam bark ning a sēn da segd ne wā. Yaa vēeneg tī rē ra zemsa ne a Zeova raabā.—Rom dāmbā 9:6-13.

Sungre 27:18, 19; w07 1/10 31 s. a 2-3 Karembā sogsgo

Biiblā pa wilgd a Rebeka ne a Zakoob sēn maan woto wā vōor zāng ye. La a wilgdame tī yaa būmb b sēn wa n yik woto bal n maane. D tēeg me tī Wēnnaam Gomdā pugē, b pa yeel t'a Rebeka ne a Zakoob sēn maanā yaa sōma bī pa sōma, tī ned tōe n tik rē n paam sor n yag ziri bī n belg a taab ye. La Biiblā sōngda tōnd tī d paam vēenem yellā zugu.

Pipi, b wilga vēeneg kibarā pugē tī yaa a Zakoob n da segd ne a ba wā barkā. Pa a Ezayu ye. A Ezayu ra pa nand a bi-kāsen-puūrā ye. A rikame n koos ne a kīn-kir-taag a Zakoobe, n deeg rub n dī. A “ka geelg a bi-kāsen-puūrā” wa būmb sēn tar yōod ye. (Sungre 25:29-34) Dēnd a Zakoob sēn kēng a ba wā nengē wā, yaa sēn na n paam bark ning a sēn segd ne wā.

Sungre 27:27-29; it-1 295 6 Barkā

Pīnd wēndē wā, naoor wusgo, nand tī ba maan kaalem, a ningda a kom-dibli wā barka. Ra yaa būmb sēn tar yōod wusgo. Yaa rē la a Izaak sēn ning a Zakoob barkā, n da tagdē tī yaa a bi-kāseng a Ezayu wā. A ning-a-la bark n yūd a kīn-kir-taag a Ezayu. A Izaak sēn da yaa nin-kēem t'a ninā pāng boog t'a ka leb n neē wā, sām̄bg kae t'a kosa a Zeova t'a ges tī barkā pidsi. (Sung. 27:1-4, 23-29; 28:1, 6; Ebre. 11:20; 12:16, 17) Rē poore, a Izaak wa n bāngame tī yaa a Zakoob la a sēn ning barkā, n kell n ning-a bark n paase. (Sung. 28:1-4) Nand t'a Zakoob maan kaalem, a reng n ninga a Zozef kom-dibli a

yiibā barka, n yaool n na n ning yē mengā kom-dibli wā barka. (Sung. 48:9, 20; 49:1-28; Ebre. 11:21) Nand t'a Moyiiz me maan kaalmā, a ninga Israyell nebā fāa barka. (Tōo. 33:1) Kiba-kāensā pugē, yelā sēn baas to-to wā wilgdame tī yaa bāngr-goam la nin-kāensā sēn da togsā. Wakat ninga, sēn ningd-a barkā tikda ned ning a sēn ningd barkā zugā ne a nugu.—Sung. 48:13, 14.

D bugs Wēnnaam Gomdā zug neere:

Sungre 27:46–28:2; w06 5/1 6 s. a 3-4 Būmb nins sēn na n sōng-y tī y tōog n yēs ne y kēed-n-taagā

A Izaak ne a Rebeka ra yēsda ne taab sōma bī? B bi-ribl a Ezayu sēn kē kāadem ne Het kom-pugli a yiibā, zu-loees n kē zakā. “Dē, a Rebeka yeela a Izaak yaa: ‘Mam yam yii ne m vumā Het buud pug-sadbā yīnga. A Zakoob sā n dīk pag Het buud pug-sadbā suk wa bāmbā . . . , mam vum yōod yaa bōe?’” (Sungre 26:34; 27:46) A sīd togsa sēn be a sūurē wā fāa vēenega.

A Izaak yeela a Ezayu kinkir taag a Zakoob t'a ra rik pag Kanaā kom-pugli wā suk ye. (Sungre 28:1, 2) T'a Rebeka me togs a tagsg yellā zugu. A Izaak ne a Rebeka tōog n sōsa yel-kāseng sēn pak b zakā tōr zugu, tī manege, la woto yaa mak-sōng n kō tōnd rūndā-rūndā. La kēed-n-taasā sā n wa pa tōe n zems taab yell zugu b tōe n maana bōe?

Sungre 28:12, 13; w04 2/1 16 s. a 6 Sīngr sebrā tags-kāsemse—II

28:12, 13—A Zakoob zāmsdā sēn tī loe ne ‘radgā’ vōor da yaa bōe? Tōe tī rad-kāng ra wōnda ruuds sēn maan ne kuga, tī ra wilgdē tī loees n da be tēngā ne saasā suka. Wēnnaam malegsā sēn tūud radgā n duud la b sigdā wilgame tī malegsā tumda tuum-kāseng a Zeova la ninsaalb nins sēn tat a yamā suka.—Zā 1:51.

TOULG RASEM 30–TUUL-NIF RASEM A 5

D SĒN BĀNG BIIBLĀ KARENG PUGĒ | SINGRE 29-30

“A Zakoob kēe kāadem”

Singre 29:18-20; w03 15/10 29 6

A Zakoob ra nanda tūudmā yelā

Pug-puusmā sasa, b ra segd n kōo pug-sadā roagdbā ligdi. B wa n wilga a Moyiiz Toogā pugē ti ned sā n yōk pug-sad sēn ka mi rao n gāande, a segd n yaoo wanzuri waki-koeems 50. Bāngd yuur sēn boond t’a Gordon Wenham wilgame ti “yi-kāadem kūun” ra pa segd n yug wanzuri waki-koeems 50, la ti naor wusgo, nebā sēn kōtā “pa kolg woto ye.” (Tōodo 22:28, 29) A Zakoob ra pa tar ligd n na n yao ye. A yeela a Labā t’a na n tuma yuum a yopoe n kō-a. Bāngd a Gordon Wenham paasame ti sēn mik ti pīnd wēndē Babilondā, tum-tumd sēn tumd puug pugē ra paamda waki-koeeng kiuug pugē, wall waki-koeeng pul-sukā (yuum a yopoe wā yaa waki-koeems 42 n tōe n ta hal 84), dēnd a Zakoob sēn pulem a Labā ligd ning n na n paam a Rasell n maan a pagā yu wusgo. A Labā saka zīg pugē.—Singre 29:19.

Singre 29:21-26; w07 1/10 8-9

**Pag ne a yao-bi-pugl sēn mao ne
sū-sāamse, la sēn “yalg Israyell buudā”**

A Leya naag n sōngame ti b belg a Zakoob bi, bi a ba wā modg-a lame t’a sak a raabā? A Rasell yē? A ra mii b sēn dat n maanā bi? A sā n da miime, a tagsg yu wāna? A ra tōe n kusa a ba wā sēn yaa dem-demā noor bi? Biiblā pa yet baa ful rē wēngē ye. Baa a Rasell ne a Leya tagsg sēn yu a soab fāa, yellā yika a Zakoob sūur wusgo. La pa ne pug-sadb a yiibā la a yik a sūur ye. Yaa ne b ba wā. A Zakoob soka a Labā yaa: “Mam sēn tum n kō yāmbā ka a Rasell yīnga la? Bōe yīng

ti yāmb zāmb maam?” A Labā leokame: “Tōnd zamaanē wā, b ka rengd n kuils bi-pugl-yao n bas a kēemā ye. Kell n baas f rasem a yopoe wā ne a Leya. Rē poore, f na yaool n leb n tum yuum a yopoe n kō maam ti d yaool n dīk a yao wā n kō-fo.” (Singre 29:25-27) Dēnd b belga a Zakoob t’a kē kāadem ne pagb a yiibu, ti wa ne sū-kiiri.

it-2 222 5

Kāadem

Yi-kāadem kibsa. Israyelle, kāadem kōom sasa, b ra pa tar yel-maandī woto n maandē ye. La b ra maanda kibs yi-kāadmā yīnga, hal ti yaa sū-noog meng-meng wakate. Yi-kāadmā daare, pagā maanda būmb toor-toor n na n maneg a mengā. A na n deng n soo koom, la a zē kaam sēn tar yū-noogo. (Ges-y Rut 3:3; Eze. 23:40) Tum-tumd-pogs n mi n sōng-a t’a yelg roob-pēelga, la a ning fuug buud n paase. Naor wusgo, yaa roob sēn borod ti yaa neere, la sēn zems a tōogo. (Zer. 2:32; Vēn. 19:7, 8; Yūn. 45:14, 15) A sā n tara tōogo, a nagsda a meng ne fan-teedo. (Eza. 49:18; 61:10; Vēn. 21:2) Rē poore, a na n pila a meng ne fuug sēn yaa faasenga, ti sig n tāag a naoā. (Eza. 3:19, 23) Yaa rē yīng la a Labā sēn tōog n belg a Zakoob nana-nana wā. Bala fuugā kitame t’a Zakoob pa bāng ti yaa a Leya la a Labā sēn dīk n kō-a wā. (Sing. 29:23, 25) A Rebeka sēn wa n kēnd n segd a Izaakā, a pila a zugā ne peende. (Sing. 24:65) Woto ra wilgdame t’a sakda a sūdā zu-sobendā.—1 Kor. 11:5, 10.

D bugs Wēnnaam Gomdā zug neere:

Singre 30:3; it-1 48

Reeg biig n wubi

A Rasell ne a Leya fāa ra geta kamb nins b yem-pogsā sēn dog n kō a Zakoobā wa bāmb mensā kom-dibli, wa kamb sēn ‘dog bāmb naoā zutu.’ (Sing. 30:3-8, 12, 13, 24) Wa a Zakoob pagb a yiibā kamba, bāmb me paama

rogem-puure. B ra yaa a Zakoob kamba. La sēn mik ti yem-pogsā ra yaa a Rasell ne a Leya yem-pogsā, ra yaa bāmb me kamba.

Singre 30:14, 15; w04 2/1 16 s. a 7

Singr sebrā tags-kāsemse—II

30:14, 15—A Rasell sēn da tar sor n na n kē ne a sūdā, tōe ti yaa bōe yīng la a sēn tek rē ne mandragoor tug biis a wānā? Pīnd wēndē wā, b ra tūnugda ne mandragoor biis

n tūbsd bāase. B ra tēedame me t'a ra tōe n paasa pag ne rao lageng tulsem pānga, la a paas rogem, bi a sōng n kō rogem. (A Salomo Yullā 7:14) Baa ne Biiblā sēn pa wilg būmb ning sēn kit t'a Rasell tek a sūdā gāagā ne mandragoor dāmbā, tōe t'a tagsame ti mandragoor dāmbā na n sōng-a lame t'a rik puga, ti b ra ye tar-a n yaandē t'a yaa pug-kir ye. La maana yuuma, t'a Zeova yaool n na n “kō yē rogem.”—Singre 30:22-24.